

۱- تعاون یعنی چه؟

یعنی همکاری و یاری رساندن به یکدیگر .

۲- ما انسانها در مقابل چه کسانی مسئول هستیم؟

در مقابل خداوند متعال نسبت به خود، دیگران و محیطی که در آن زندگی میکنیم، مسئول هستیم.

۳- چرا هیچکس نمی تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند؟

از آنجایی که انسان هم موجودی اجتماعی و هم مسئول، آفریده شده است، هیچکس نمی تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند و بگوید من می خواهم زندگی آسوده ای داشته باشم، نسبت به آنچه در جامعه می گذرد و اتفاقاتی که برای دیگران می افتد، بی تفاوت بمانم و زندگی خود را از دیگران جدا کنم.

۴- دین اسلام در زمینه رابطه فرد با .. اجتماع .. پیام ها و دستوراتی دارد.

۵- قرآن در مورد تعاون و همکاری چه فرموده است؟

در کارهای نیک و پرهیز کاری، یکدیگر را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.

۶- حضرت علی (ع) در مورد رفع مشکل مؤمنان چه می فرماید؟

از پیامبر اکرم (ص) شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از مومنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت سپری کرده است.

۷- یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده " .. تعاون .. " است.

۸- همکاری نکردن در گناه یعنی چه؟

یعنی اینکه اگر کسی کار ناپسند یا گناهی انجام می دهد ما او را تشویق نکنیم یا طوری رفتار نکنیم که انگار با او موافق هستیم.

۹- جلوه ها و شکلهای مختلف تعاون را بنویسید.

اظهار دوستی و محبت، همدلی و خوشحال کردن یکدیگر، هدیه دادن، کوشش برای ایجاد صلح و آشتی میان انسانها، عیادت از بیمار، قرض دادن، رفع مشکلات مردم و یاری رساندن به آنها در گرفتاریها، مشارکت کردن برای رفع نیازهای مالی فقرا، امر به معروف و نهی از منکر و ...

۱۰- همکاری و همدلی در خانواده چه نتیجه ای دارد؟

باعث صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضای خانواده می شود.

۱۱- نتیجه تقسیم وظایف و مسئولیتها در خانواده چیست؟

هر عضوی از خانواده احساس می کند که مفید است و همه کارهای خانه بر دوش یک نفر قرار نمی گیرد.

۱۲- پیامبر اکرم (ص) و امامان بزرگوار (ع) در چه کارهایی با اعضای خانواده خود همکاری می کردند؟

دوشیدن شیر چهارپایان، آسیاب کردن گندم و جو و نظافت خانه .

۱۳- نمونه هایی از همکاری در مدرسه را بنویسید.

همکاری در نظافت کلاس و مدرسه، کمک به همکلاسی هایی که در درس ضعیف هستند، همکاری در مراسم صبحگاهی و ...

۱۴- همدلی و همکاری در بین افراد یک محل چه نتیجه ای دارد؟

علاوه بر ایجاد صمیمیت و همبستگی، موجب می شود که کارها بهتر پیش می رود.

۱۵- در دین اسلام به محبت و توجه به همسایه سفارش بسیار شده است.

صحيح (*) غلط (-)

۱۶- چند نمونه از تعاون در محله را بنویسید.

عیادت از همسایه بیمار، کمک و خوشامدگویی به همسایه جدیدی که به محله نقل مکان نموده، همکاری در نظافت و پاکیزگی محله و مراقبت از اموال عمومی و همکاری در جشن ها و مراسم مختلف .

۱۷- امام صادق (ع) در باره خوش رفتاری با همسایه چه می فرمایند؟

می فرماید: " با همسایه ات خوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی. "

۱۸- آیا صحیح است که در خانه، همه کارها بر دوش یک نفر گذاشته شود؟ چرا؟

خیر، چون این کار باعث ناراحتی بین اعضای خانواده می شود.

۱۹- چه عواملی مانع از همکاری و تعاون می شود؟

خودخواهی، حسادت، کینه و دشمنی، غرور و تکبر .

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

درس دوم (تعاون ۲)

تهیه کننده: علی ندافی

۱- آیا تعاون تنها به خانه و مدرسه و محله، محدود می شود؟

خیر، گاهی افراد نیکوکار در سطح جامعه به صورت فردی و گاهی به صورت گروهی به دیگران یاری می رسانند و کمک می کنند.

۲- انفاق به چه معناست؟

افراد از طریق بخشش مال، علم، توانایی ها و وقت خود به کسانی که نیازمند هستند، یاری می رسانند. به این بخشش "انفاق" می گویند.

۳- آیه ای از قرآن در مورد انفاق بنویسید.

"هرگز به نیکی نمی رسید مگر اینکه از آنچه دوست دارید، انفاق کنید" ...

۴- انفاق کردن چه اثراتی در زندگی فرد انفاق کننده دارد؟

زمینه رستگاری فرد را در دنیا و آخرت فراهم می کند- موجب پاکی و افزایش مال و ثروت می شود- باعث تقویت روحیه ایثار و بخشش می شود- قلب انسان را از دلبستگی به مال دنیا و ثروت می رهااند- آرامش روحی و روانی به دنبال دارد.

۵- گاهی افراد نیکوکار در قالب سازمانهای .. مردم نهاد .. و .. مؤسسات خیریه .. به یاری نیازمندان یا حل برخی از مشکلات جامعه می پردازند.

۶- چند نمونه از مؤسسات خیریه را نام ببرید.

انجمن حمایت از بیماران خاص، انجمن نگهداری از معلولین و سالمندان، درمانگاه های خیریه، مؤسسات نگهداری و حمایت از ایتم و خیرین مدرسه ساز و کتابخانه ساز.

۷- همه سازمانها و مؤسسات خیریه باید برای فعالیت های خود از .. وزارت کشور .. مجوز بگیرند.

۸- خیرین مدرسه ساز چگونه افرادی هستند؟

خیرین مدرسه ساز با استفاده از توانمندی های خود و دیگر افراد یا نهادهای نیکوکار به ساختن یا تعمیر و نوسازی و تجهیز مدارس می پردازند و این مدارس را به صورت رایگان در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می دهند.

۹- یکی از اقدامات بسیار خوب به منظور انفاق و تعاون در جامعه، .. وقف .. است.

۱۰- وقف چیست؟

از دیرباز افراد نیکوکار بناهایی مانند مدرسه علمیه، پل، کاروانسرا، آب انبار و حمام عمومی می ساختند تا مردم بتوانند از آنها استفاده کنند. گاهی نیز دستور می دادند از منافع و درآمدی که از فعالیتی در یک مکان خاص حاصل می شود مثلاً از زمین کشاورزی یا کارگاه تولیدی، به افراد نیازمند کمک شود.

۱۱- موقوفات چیست؟

به اموال و دارایی هایی که وقف می شود، موقوفات می گویند و کسی حق تصرف در آنها را ندارد یعنی تا ابد باید به همان صورت که واقف معین نموده است استفاده شود.

۱۲- شرکت های تعاونی چگونه تشکیل می شود؟

هر گاه گروهی از مردم برای رفع نیازهای معیشتی و شغلی خود دور هم جمع شوند و بر طبق قانون تعاونی ها، در فعالیتی سرمایه گذاری و همکاری کنند و در سود و زیان آن شریک شوند، در واقع یک شرکت تعاونی، تأسیس کرده اند و هر یک از آنها را عضو شرکت تعاونی می نامند.

۱۳- بر اساس قانون، هر شرکت تعاونی چگونه رسمیت پیدا می کند؟

هر شرکت تعاونی حداقل با ۷ عضو، رسمیت پیدا می کند. اعضا از بین خود هیئت مدیره ای را انتخاب می کنند. همه اعضای شرکت تعاونی در تصمیم گیریها مشارکت می کنند و رأی می دهند.

۱۴- تفاوت شرکت های تعاونی و شرکت های غیر تعاونی چیست؟

در تعاونی، همه افراد با هم برابر هستند یعنی هر کس با هر مقدار سرمایه (سهام) عضو شود، یک حق رأی دارد. در حالی که در شرکت های غیر تعاونی، هر کس سرمایه و سهامش بیشتر است، قدرت بیشتری در تصمیم گیری ها دارد.

۱۵- شرکتهای تعاونی چه هدفی و چه ویژگی هایی دارند؟

در شرکت های تعاونی، گروهی از افراد به طور داوطلبانه برای یک هدف مشترک تلاش می کنند. هدف شرکت های تعاونی معمولاً حل مشکلات اقتصادی و ایجاد رفاه و زندگی بهتر برای اعضای آن است و منافی نیز که از همکاری و فعالیت گروهی (جمع) حاصل می شود، به طور برابر و یکسان بین همه اعضا، توزیع می شود.

تهیه کننده: علی ندافی

درس سوم (ساختار و تشکیلات دولت)

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

۱- حکومت کشور ما چیست و چگونه اداره می شود؟

حکومت کشور ما جمهوری اسلامی است و به وسیله سه قوه مقننه، قضائیه و مجریه، زیر نظر مقام معظم رهبری اداره می شود.

۲- قوه مجریه همان .. دولت .. و سازمانهای وابسته به دولت است.

۳- ریاست قوه مجریه بر عهده .. رئیس جمهور .. است.

۴- مسئولیت هایی که رئیس جمهور بر عهده دارد را بنویسید.

مسئولیت اجرای قانون اساسی و قوانین مصوب مجلس .

۵- عالی ترین مقام رسمی کشور پس از مقام معظم رهبری .. رئیس جمهور .. است.

۶- رئیس جمهور برای چه مدت و چگونه انتخاب می شود؟

رئیس جمهور برای مدت چهار سال با رای مستقیم مردم انتخاب می شود و تنها برای یک دوره چهار ساله دیگر به صورت متوالی انتخاب مجدد او مانعی ندارد.

۷- کسانی که شرایط ریاست جمهوری را دارند صلاحیتشان توسط .. شورای نگهبان .. تأیید می شود.

۸- کاندیداهای ریاست جمهوری چگونه پیامهای خود را به مردم می رسانند؟

از طریق تبلیغات انتخاباتی در صدا و سیما، روزنامه ها و مجلات و اینترنت و سخنرانی در مساجد و سالن های اجتماعات .

۹- چه کسانی می توانند در انتخابات ریاست جمهوری شرکت کنند؟

در روز رای گیری، همه کسانی که ایرانی و تبعه جمهوری اسلامی ایران هستند (حتی افرادی که در خارج از کشور زندگی می کنند) می توانند رأی بدهند.

۱۰- حداقل سن رأی دهندگان .. ۱۸ .. سال تعیین شده است.

۱۱- رئیس جمهور برای شروع بکار، حکم وی توسط .. رهبر .. امضاء و تنفیذ می شود.

۱۲- مراسم تحلیف (سوگند) رئیس جمهور چگونه انجام می شود؟

رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان مجلس شورای نگهبان و رئیس قوه قضائیه در پیشگاه قرآن کریم سوگند یاد می کند که وظایف خود را به درستی انجام دهد.

۱۳- رئیس جمهور و هیات دولت در برابر چه کسانی مسئول هستند؟

در برابر ملت ایران، رهبر و مجلس شورای اسلامی مسئول هستند و باید پاسخگو باشند.

۱۴- هیات دولت از چه کسانی تشکیل می شود؟

از رئیس جمهور ، معاونان و وزیران .

۱۵- رئیس جمهور در شروع کار خود چه کارهایی را انجام می دهد؟

افرادی را بعنوان وزیر انتخاب و به مجلس معرفی می کند. هر وزیر برنامه های خود را ارائه می دهد و سپس نمایندگان درباره صلاحیت او برای وزارت اظهار نظر می کنند و در باره هر وزیر رأی گیری می شود، در صورتی که اکثریت نمایندگان مجلس به وزیر رأی اعتماد بدهند، او می تواند بعنوان وزیر شروع بکار نماید.

۱۶- هر وزیر مسئول یک .. وزارتخانه .. است.

۱۷- وزارتخانه به کجا گفته می شود؟

ساختمانی که دفتر وزیر در آنجا قرار دارد، وزارتخانه نامیده می شود.

۱۸- هیات دولت در طی سال چه کارهایی انجام می دهد؟

جلسات متعددی برگزار می کند و رئیس جمهور و وزیران در مورد مسائل مهم کشور و جهان به گفت و گو می پردازند و با مشورت یکدیگر، به راه حلهایی می رسند و در مورد مسائل تصمیم گیری می کنند.

۱۹- مقرر هیات دولت و وزارتخانه ها در .. تهران .. است.

۲۰- برنامه وزارتخانه ها در استانها چگونه اجرا می شود؟

وزارتخانه ها در همه استانهای کشور، سازمانها و اداراتی دارند که برنامه های آنها را اجرا می کنند.

۲۱- هر یک از موضوعات زیر که در زندگی روزمره با آن سروکار دارید، به کدام وزارتخانه مربوط می شود؟

✓ درس خواندن در مدرسه: وزارت آموزش و پرورش

✓ استفاده از اتوبان، بزرگراه ها و جاده های بین شهرها در مسافرت: وزارت راه و شهرسازی

✓ رفتن به سینما و کتابخانه: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

✓ مراجعه به پزشک و بیمارستان: وزارت بهداشت و درمان

✓ مصرف آب و برق: وزارت نیرو

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

درس چهارم (وظایف دولت)

تهیه کننده: علی ندافی

۱- منظور از شهروندان، .. **اتباع** .. یک کشورند.

۲- چه کسانی شهروندان ایران محسوب می شوند؟

همه کسانی که تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را دارند، چه شهری باشند، چه روستایی و عشایری، چه داخل کشور زندگی کنند و چه در خارج از کشور، شهروند ایران محسوب می شوند.

۳- شهروندان در رابطه با دولت چه حقوقی دارند؟

آنها حق دارند از خدمات دولت در زمینه های مختلف بهره مند شوند، و حق دارند آزادی بیان، اظهار نظر و انتقاد داشته باشند.

۴- شهروندان کشور چه وظیفه ای نسبت به دولت دارند؟

وظیفه دارند به قوانین و مقررات کشور احترام بگذارند و آنها را رعایت کنند، با دولت مشارکت و همکاری صمیمانه داشته باشند، مالیات خود را بپردازند و در هنگام جنگ از کشور دفاع کنند.

۵- مهمترین وظایف دولت بر اساس قانون اساسی چیست؟

دولت موظف است شرایط و لوازم سواد و آموزش، بهداشت، شغل مناسب، رفاه، امنیت، فرهنگ و اخلاق اسلامی را در جامعه فراهم کند. دولت همچنین وظیفه دارد تجهیزات زیربنایی و خدمات عمومی مانند ساختن راه و جاده، پل، بیمارستان، مسکن، مدرسه، سد، مخبرات، آب، برق و گاز و ... را در کشور، گسترش دهد.

۶- اجرای قوانین . مصوبات مجلس شورای اسلامی از وظایف مهم دولت است. صحیح (*) غلط ()

۷- وظایف و اختیارات رئیس جمهور را نام ببرد.

- امضای قراردادهایی که بین ایران و کشورهای دیگر بسته می شود
- امضای استوار نامه سفیران کشور ما و پذیرش استوار نامه سفیران سایر کشورها
- اعطای نشان های دولتی .

۸- تنظیم لایحه بر عهده .. دولت .. است.

۹- لوایح تنظیم شده توسط دولت برای تصویب و قانونی شدن به کجا فرستاده می شود؟

مجلس شورای اسلامی

۱۰- وظیفه نظارت بر فعالیتهای دولت بر عهده کیست ؟

بر عهده نمایندگان مجلس

۱۱- سؤال کردن از رئیس جمهور و وزرا توسط نمایندگان چگونه انجام می شود؟

نمایندگان ممکن است از عملکرد رئیس جمهور یا هر یک از وزیران سؤال کنند. در این صورت رئیس جمهور یا وزیری که از او سؤال شده باید در مجلس حاضر شود و به سؤال نمایندگان پاسخ دهد. گاهی نیز ممکن است مجلس، وزیری را استیضاح کند.

۱۲- دولت در چه زمینه هایی فعالیتهای مختلفی انجام می دهد؟

در زمینه های آموزش، بهداشت، اوقات فراغت، حفاظت از محیط زیست، مسکن، کشاورزی، صنعت و ... انجام می دهد. همچنین برای اقدامات عمرانی مثل ساختن پل، جاده، فرودگاه، نیروگاه برق و ... سرمایه گذاری کند.

۱۳- دولت برای اداره امور کشور باید .. در آمد .. داشته باشد تا بتواند هزینه کند.

۱۴- درآمد دولت به چند بخش تقسیم می شود؟

- درآمدهای حاصل از صادرات نفت
- درآمدهای حاصل از مالیات
- سایر درآمدها

۱۵- بخشی از درآمدهای دولت از راه .. مالیات .. تأمین می شود.

۱۶- مالیات چیست؟

مالیات پولی است که بر طبق قانون، افراد و موسسات به دولت می پردازند تا جهت اداره امور کشور، مورد استفاده قرار بگیرد.

۱۷- سایر درآمدهای دولت غیر از مالیات و نفت از چه راه هایی است؟

درآمدهایی از بابت ارائه خدمات برق، آب، گاز و تلفن به مردم، صدور گواهینامه رانندگی، سند مالکیت، گذرنامه و نظایر آن، یا درآمدهای ناشی از سرمایه گذاری در صنایع بزرگ.

۱۸- کدام بخش از درآمدهای دولت نسبت به دیگر موارد کوچکتر است؟

سایر درآمدها

۱۹- بودجه چیست؟

بودجه به زبان ساده یعنی پیش بینی دخل و خرج دولت یا همان درآمدها و هزینه ها. بودجه سندی است که دولت در آن درآمدها و هزینه های یک کشور را برای یکسال، معین می کند.

۲۰- یکی از وظایف مهم دولتها، تنظیم لایحه .. بودجه .. است.

۲۱- تصویب لایحه بودجه بر عهده کیست؟

مجلس شورای اسلامی

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس پنجم (آسیبهای اجتماعی و پیشگیری از آنها) تهیه کننده: علی ندافی

۱- نوجوانان چه گروه سنی را تشکیل می دهند؟

گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال

۲- در دوره نوجوانی افراد دچار چه تغییراتی می شوند؟

در این دوره، نوجوانان علاوه بر تغییرات جسمانی از نظر ذهنی و اجتماعی نیز تغییر می کنند.

۳- بلوغ چیست؟ و در چه دوره سنی رخ می دهد؟

تغییرات جسمانی دوره نوجوانی را بلوغ می گویند که بین ۱۲ تا ۱۸ سالگی می باشد.

۴- تغییرات دوره نوجوانی اغلب باعث بروز چه مسائلی می شود؟

تغییرات در این دوره، اغلب باعث بروز مسائل مختلف عاطفی و احساسی در نوجوانان می شود.

۵- ما نوجوانان چه حقوقی داریم؟

ما حق داریم درس بخوانیم، مطالعه کنیم، حرفه و مهارت بیاموزیم، به ورزش و هنر پردازیم، استعدادهای خود را بشناسیم و شکوفا کنیم، تفریح و شادی کنیم و از زندگی لذت ببریم.

۶- وظیفه ما نوجوانان چیست؟

ما وظیفه داریم از این دوره زندگی خود که هنوز مسئولیت اداره یک خانواده را برعهده نگرفته ایم، به خوبی استفاده کنیم و قدر امکاناتی را که خانواده و مدرسه در اختیار ما می گذارند، بدانیم. ما نوجوانان رو به جوانی و بزرگسالی حرکت می کنیم و باید هدف هایی برای زندگی خود داشته باشیم.

۷- نوجوانی فرصتی برای کسب .. شایستگی ها .. و .. مهارت های .. زندگی است.

۸- به چه دلیل در دوره نوجوانی، افراد بیشتر در معرض آسیب های اجتماعی قرار می گیرند؟

به دلیل برخی خصوصیتی که در دوران بلوغ به وجود می آید، افراد حساس ترند و ممکن است روحیه هیجانی و کنجکاوای آنها باعث شود.

۹- چه آسیب های اجتماعی و مشکلات برای افراد جامعه ممکن است بوجود آید؟

پرخاشگری و نزاع و اعتیاد

۱۰- پرخاشگری و نزاع نتیجه کنترل نکردن .. خشم .. است.

۱۱- خشم و عصبانیت احساسی .. طبیعی .. است.

۱۲- چه کسانی به افراد پرخاشگر تبدیل می شوند؟

افرادی که راه های درست ابراز خشم را یاد نگرفته و نمی توانند به طور معمول خشم خود را کنترل (مهار) کنند.

۱۳- رفتارهای پرخاشگرانه به چه شکل هایی ممکن است بروز کند؟

آزار و اذیت، کتک زدن، مسخره کردن و تحقیر دیگران، بی ادبی نمودن و ناسزا گفتن و شکستن و تخریب وسایل .

۱۴- پرخاشگری چه صدماتی به فرد پرخاشگر می زند؟

نوجوانان پرخاشگر، تحمل کمی دارند. پرخاشگری همچنین مشکلاتی را در یادگیری و تحصیل به وجود می آورد و زمینه را برای سایر آسیب های اجتماعی فراهم می کند. گاهی پرخاشگری ممکن است اثرات جبران ناپذیری در زندگی فرد به وجود بیاورد.

۱۵- سه قاعده را که در هنگام خشم و عصبانیت باید به خاطر بسپاریم چیست؟

۱- نباید به خودم صدمه بزنم. ۲- نباید به دیگران صدمه بزنم. ۳- نباید به وسایل یا اموال خودم و دیگران، صدمه بزنم.

۱۶- وقتی ما از دست کسی عصبانی هستیم چه کارهایی باید انجام دهیم؟

- به خدا پناه ببریم و با گفتن ذکر و نام و یاد خدا خود را آرام کنیم.
- نفس های عمیق بکشیم و از یک تا ده بشماریم.
- با رعایت سه قاعده ای که گفته شد، علت عصبانیت خود را مؤدبانه و آرام بیان کنیم.
- اگر نمی توانیم خود را آرام کنیم، محیط ناراحت کننده را ترک کنیم.
- برای آرام کردن خود از گفت و گو و مشورت با بزرگ ترها کمک بگیریم.

۱۷- وقتی دیگران از دست ما عصبانی هستند چه کارهایی باید انجام دهیم؟

- به آرامی از او سؤال کنیم چرا از دست ما عصبانی است و علت چیست؟
- به حرفهای طرف مقابل، خوب گوش کنیم و حرف های او را قطع نکنیم.
- اگر اشتباهی مرتکب نشده ایم، با آرامش توضیح دهیم و اگر اشتباهی کرده ایم عذر خواهی کنیم و راهی برای جبران اشتباه، پیدا کنیم.
- اگر کسی از دست ما خیلی عصبانی است، به طوری که حاضر به شنیدن حرف های ما نیست و ممکن است به ما صدمه بزند، فوراً صحنه را ترک کنیم و از بزرگترها کمک بخواهیم.

۱۸- حضرت علی (ع) در باره خشم چه فرموده اند؟

"خشم دشمن توست، پس آنرا بر خود مسلط مگردان!"

۱۹- امام صادق (ع) در باره خشم چه فرموده اند؟

"هر کس مالک خشم خود نباشد، مالک عقل خود نخواهد بود."

۲۰- یکی از آسیب هایی که در هر کشوری افراد به ویژه جوانان را تهدید می کند اعتیاد به .. مواد مخدر.. است.

۲۱- مواد مخدر چیست؟

موادی هستند که مصرف آنها تغییراتی روی دستگاه عصبی ایجاد می کند و باعث کم شدن هوشیاری و بی حالی می شوند اما پس از تمام شدن اثر آن روی مغز، فرد حال بسیار بدی پیدا می کند و مجبور است دوباره به سمت آن ماده برود. به عبارت دیگر فرد به آن وابستگی پیدا می کند و حاضر است برای به دست آوردن آن ماده، هر کاری بکند.

۲۲- آیا فردی که مشکلاتی در زندگی دارد، عاقلانه است به مواد مخدر پناه ببرد؟ چرا؟

خیر، زیرا مواد مخدر نه تنها مشکلات را حل نمی کند بلکه آسیب های شدیدی بر جسم و روان افراد وارد کرده و مشکلات افراد را چند برابر می کند.

۲۳- علل گرایش افراد به مواد مخدر کدام اند؟ راه حل درست برخورد با هر یک از آنها چیست؟

برای فرار از مشکلات - کنجکاوی - تحت تأثیر دیگران قرار گرفتن - جرأت و مهارت نه گفتن را ندارند - خودنمایی - شکست های جزئی در زندگی. با افزایش آگاهی و جمع آوری اطلاعات در باره آثار زیان بار اعتیاد.

۲۴- بر طبق قانون چه مواردی در خصوص مواد مخدر جرم است؟

نگهداری و مخفی نمودن، خرید و فروش و پخش، مصرف و واردات و صادرات مواد مخدر.

۲۵- چرا بیشتر کشورها با قاچاقچیان و مصرف کنندگان مواد مخدر مبارزه می کنند؟

زیرا قاچاق و مصرف مواد مخدر موجب از بین رفتن سرمایه های انسانی و اقتصادی جامعه می شود و آسیب های جبران ناپذیری به نیروی کار جوان جامعه وارد می کند.

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

درس ششم (قوة قضائيه)

تهیه کننده: علی ندافی

۱- چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت می کنند؟

خود، خانواده، مدرسه، قانون و نیروی انتظامی .

۲- هر فرد چگونه می تواند از خودش در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت کند؟

هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است و باید از اعمال و رفتاری که به سلامتی بدنی و روانی او لطمه می زند، پرهیز کند. البته در این راه باید همیشه از خداوند متعال کمک بگیریم و از طریق نماز و دعا از او بخواهیم تا ما را یاری کند که در راه راست حرکت کنیم و به وسوسه های شیطانی تسلیم نشویم.

۳- خانواده چگونه می تواند از فرزندان خود در برابر آسیب ها محافظت کند؟

پدر و مادر، مسئولیت مراقبت از فرزندان و فراهم کردن امکانات زندگی برای آنها را دارند. پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، حق قانونی دارند. آنها حق دارند تا زمانی که فرزندان مستقل نشده اند، بر فعالیت های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

۴- چرا وجود نهادی مثل قوة قضائيه در جامعه لازم است؟

چون در هر جامعه ای افرادی وجود دارند که با زیر پا گذاشتن قانون تخلف می کنند. همچنین در هر جامعه ای اختلافاتی بین افراد، به وجود می آید.

۵- اختلافات بین افراد جامعه ناشی از چیست؟

در اثر آگاه نبودن و ندانستن قانون پیش بیاید و یا افرادی عمداً از قانون سرپیچی کنند.

۶- قوة قضائيه چگونه نهادی است؟

در هر جامعه ای باید نهادی وجود داشته باشد که عدالت اجتماعی را برقرار سازد، بر اجرای قوانین نظارت کند، با تخلفات برخورد کند و متخلفان را به مجازات برساند. این نهاد، قوة قضائيه است که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

۷- رئیس قوة قضائيه چگونه و برای چه مدتی انتخاب می شود؟ و چه صفاتی باید داشته باشد؟

بر طبق قانون اساسی، رئیس قوة قضائيه از سوی رهبر جمهوری اسلامی به مدت پنج سال انتخاب می شود. رئیس قوة قضائيه باید فردی مجتهد، عادل، آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر باشد.

۸- یکی از مهمترین وظایف قوة قضائيه چیست؟

حل کردن اختلافات مردم

۹- حل کردن اختلافات مردم از چه راه هایی انجام می شود؟

در درجه اول از راه مسالمت آمیز و با گفتگو موضوع را حل کنند و در این راه افراد با تجربه تر و ریش سفیدان فامیل و شورای حل اختلاف محله کمک بگیرند و در صورتی که نتیجه ای حاصل نشد برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه نمایند.

۱۰- هیچگاه نباید افراد برای گرفتن حق خود، به طور خودسرانه یا از راه زد و خورد و نزاع عمل کنند. صحیح(*) غلط ()

۱۱- انواع دعاوی (اختلافات) را که در دادگاه مطرح می شود را نام ببرید؟

دعاوی (اختلافات) کیفری - دعاوی (اختلافات) حقوقی

۱۲- دعاوی کیفری را توضیح دهید.

مربوط به اعمالی است که دادگاه برای فردی که مرتکب جرمی شده است، مجازات تعیین می کند. مانند: فحاشی، جعل

۱۳- دعاوی حقوقی را توضیح دهید.

مربوط به اعمالی است که دادگاه مجازاتی تعیین نمی کند بلکه افراد را ملزم می کند که تکالیفشان را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند.
مانند: تخریب خانه همسایه، تصرف زمین.

۱۴- قاضی در دادگاه چه کاری انجام می دهد؟

در دادگاه، قاضی مدارک خواهان (شاکی) و خوانده را مطالعه می کند و از آنها می خواهد تا دلایل خود را بیان کنند.

۱۵- قاضی باید دارای چه شرایطی باشد؟

قاضی باید فردی عادل و آشنا با قوانین باشد.

۱۶- در همه دادگاه ها افراد حق دارند فردی را به عنوان .. وکیل .. انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند.

۱۷- وکیل چه کسی است؟

وکیل کسی است که در رشته حقوق درس خوانده و به قوانین آشناست و پروانه (اجازه نامه) وکالت دارد.

۱۸- اگر کسی توانایی مالی نداشته باشد که وکیل بگیرد می تواند از دادگاه درخواست وکیل نماید. صحیح(*) غلط ()

۱۹- افراد می توانند قبل از نوشتن شکایت در مجتمع های قضایی با .. مشاور حقوقی .. در آن مجتمع مشورت کنند.

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

درس هفتم (ارتباط و رسانه)

تهیه کننده: علی ندافی

۱- انسان تا چه اندازه به ارتباط نیاز دارد؟

ارتباط برقرار کردن یکی از نیازهای مهم بشر است. بدون ارتباط ما نمی توانیم زندگی کنیم. دنیایی را تصور کنید که ما همه چیز داشته باشیم اما با کسی ارتباط نداشته باشیم. به راستی در چنین دنیایی ادامه زندگی ممکن نیست.

۲- ارتباط انسان را به چه کاری قادر می کند؟

ارتباط انسان را قادر می کند تا خواسته ها و نیازهای خود را به دیگران منتقل کند.

۳- ارتباط بین انسانها از چه راه هایی برقرار می شود؟

محبت کردن، تبادل افکار و اعتقادات، تبادل اطلاعات، در میان گذاشتن احساسات (اندوه، خوشحالی و ...)، حل کردن مسائل، درک کردن دیگران.

۴- شبکه ارتباطی که ما در آن بسر می بریم شامل چه چیز و چه کسانی است؟

ما در شبکه ای از ارتباطات به سر می بریم. این شبکه از خانواده و دوستان و محله و مدرسه شروع می شود و سپس به کمک وسایل ارتباط جمعی می توانیم حتی در سطح ملی و فراملی ارتباط برقرار کنیم.

۵- ما به کمک وسایل .. ارتباط جمعی .. می توانیم حتی در سطح ملی و فراملی ارتباط برقرار کنیم.

۶- ارتباط یعنی چه؟

ارتباط یعنی جریان ارسال و دریافت پیام.

۷- عناصر ارتباط را نام ببرید؟

۱- فرستنده (ارسال کننده) ۲- گیرنده (دریافت کننده) ۳- پیام .

۸- با ذکر یک مثال فرستنده پیام، گیرنده پیام و پیام را مشخص کنید؟

وقتی به دوستی سلام می کنیم یا به او لبخند می زنیم، ما فرستنده یک پیام و دوستان گیرنده آن است. پیام هم سلام یا لبخند ماست.

۹- منظور از بازخورد چیست؟

اگر گیرنده نیز به فرستنده پیامی بفرستد و او را متوجه کند که معنی پیام را دریافت کرده به این عمل بازخورد می گویند.

۱۰- پیامهای ارسالی یا دریافتی ما با چه روشها و ابزارهایی فرستاده می شود؟

ممکن است با کلام باشد یا با رفتار و حرکات، از طریق نوشته باشد یا تلفن و

۱۱- در یک ارتباط کلامی زبان یک .. رسانه .. است.

۱۲- رسانه چیست؟ و چه چیزهایی را در بر می گیرد؟

هر وسیله ای که پیامی را از فرستنده به گیرنده منتقل کند، رسانه نامیده می شود. رسانه از ابزاری مانند زبان تا ابزار چاپی (علائم، کتاب ها، مجلات و ...) و ابزار الکترونیکی (تلفن، رادیو، تلویزیون، اینترنت و ...) را دربر می گیرد.

۱۳- به علت اهمیت موضوع ارتباطات در کشور، وزارتخانه ای با عنوان وزارت .. ارتباطات و فناوری اطلاعات .. وجود دارد.

۱۴- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات چه خدماتی به مردم ارائه می کند؟

خدمات پستی، مخابراتی، رادیویی، صدا و تصویر را به مردم ارائه می کند و مسئولیت توسعه وسایل ارتباطی در کشور را به عهده دارد.

۱- نمونه هایی از کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در زندگی نام ببرید.

- ارتباط سریع با دیگران از طریق تلفن همراه
- مکاتبه از طریق پست الکترونیکی (ایمیل)
- فعالیتهای علمی از طریق اینترنت
- خرید و فروش از طریق اینترنت
- امنیت و نظارت با استفاده از تلویزیون های مدار بسته
- آموزش از طریق ویدئو کنفرانس
- عملیات بانکی
- دسترسی به اخبار.

۲- با پست الکترونیکی چه کارهایی می توان انجام داد؟

می توان نامه نگاری کرد و فایل های متنی یا صوتی و تصویری را به همراه نامه ارسال نمود. گیرنده می تواند همان لحظه و با سرعت پیام را دریافت کند.

۳- استفاده از دانشنامه ها و کتابخانه های الکترونیک کارهای تحقیقی از مزایای .. اینترنت .. است.

۴- چند نمونه از خدمات دولت الکترونیکی را بنویسید؟

- پرداخت قبض آب و برق و تلفن و ... به وسیله تلفن یا اینترنت از داخل منزل.
- ثبت نام حج و زیارت.
- ثبت نام کنکور، آگاهی از نتایج آزمون ها.
- صدور گواهینامه ها.
- رزرو یا خرید بلیت هواپیما، قطار و ...
- آگاهی از میزان مالیات تعیین شده و پرداخت آن و ...

۵- افراد از طریق تلفن، دستگاه خودپرداز و اینترنت چه کارهایی می توانند انجام دهند؟

افراد از طریق تلفن، دستگاه خود پرداز و اینترنت می توانند به شبکه بانکی متصل شوند و کارهایی مانند واریز کردن پول به حساب دیگران، گرفتن موجودی، دریافت صورتحساب یا برداشتن پول از حساب خودشان را انجام دهند.

۶- استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات چه نتایجی دارد؟

موجب می شود که در وقت و هزینه ها صرفه جویی شود، رفت و آمدها در شهرها کمتر شود و به علاوه بتوانیم در ۲۴ ساعت شبانه روز، و نه فقط در ساعاتی معین، از این خدمات بهره مند شویم.

۷- برخی از فناوری های جدید را مثال بزنید؟

روشن و خاموش کردن وسایل خانه با تلفن همراه از راه دور، یا ماموران آب و برق و گاز و ... بتوانند بدون مراجعه به منازل، میزان مصرف آنها را ثبت کنند و قبض ارسال نمایند.

۸- تاثیر وسایل ارتباط جمعی بر فرهنگ عمومی چیست؟

امروزه صاحب نظران معتقدند که رسانه های ارتباط جمعی، تاثیر زیادی بر سبک زندگی و هویت افراد می گذارند. آنها چنین بحث می کنند که رسانه ها می توانند موجب شوند که مردم به شیوه های خاصی فکر کنند و یا وقایع را همان طور که آنها می خواهند ببینند. به عبارت دیگر رسانه ها روی باورها و افکار و رفتار انسان ها اثر می گذارند. این اثرات ممکن است مثبت یا منفی باشند.

۹- اثرات منفی رسانه های ارتباط جمعی را بنویسید؟

- امروزه بخش زیادی از وقت مردم جهان صرف تماشای تلویزیون یا استفاده از اینترنت می شود. در اغلب فیلمها زد و خورد و خشونت به نمایش گذاشته می شود. که ممکن است بی بند باریهای اخلاقی را در کاربران ترویج کنند.
- آگهی های بازرگانی که مصرف گرایی در جامعه را تشویق می کند.
- کم شدن تماس چهره به چهره افراد و کم شدن دید و بازدیدهای اقوام و دوستان.
- کم شدن گفتگو بین اعضای خانواده.

۱۰- تبلیغات و آگهی های بازرگانی چه تاثیری بر سبک زندگی و فرهنگ عمومی می گذارد؟

اثر تبلیغات از این نظر مهم است که آنها سعی می کنند راه و روش های مخصوصی برای لباس پوشیدن، غذا خوردن، خرید اتومبیل، سرگرمی و ... را به همه افراد جامعه انتقال دهند و آن روش ها را تبدیل به فرهنگ عمومی و سبک زندگی کنند.

۱۱- بعضی از آگهی ها همه واقعتاها را در باره یک کالا بیان نمی کنند. صحیح(*) غلط ()

۱۲- آثار منفی آگهی های بازرگانی چیست؟

گسترش مصرف گرایی، تغییر سبک زندگی و فرهنگ عمومی، مفید جلوه دادن کالاهای مضر یا غیر مفید.

۱۳- چه مواردی را باید در هنگام وارد شدن به فضای مجازی و استفاده از اینترنت رعایت کرد؟

- همه اطلاعاتی که در اینترنت وجود دارند صحیح نیستند چون از سوی منابع و افراد مختلف منتشر می شوند.
- عکس ها یا فیلم های خانوادگی خود را هرگز وارد اینترنت نکنید.
- رمز عبور پست الکترونیک یا رمز کارت بانکی والدین و نظایر آنها را فاش نکنید.
- اعتیاد به بازی های رایانه ای با اینترنت باعث اختلال در زندگی و تحصیل شما می شود. فقط ساعت خاصی را به این کار اختصاص بدهید.

۱۴- آیا به اطلاعات موجود در اینترنت می توان اعتماد کرد؟ چرا؟

خیر، چون همه اطلاعاتی که در اینترنت وجود دارند صحیح نیستند چون از سوی منابع و افراد مختلف منتشر می شوند. پس در باره درستی منبع و پایگاه آنها، تحقیق و پرس و جو کنید.

۱- پیامبر در چه تاریخی و در کجا وفات یافتند؟

در ۲۸ صفر سال ۱۱ هجری و در مدینه

۲- ماجرای سقیفه بنی ساعده چه بود؟

در لحظاتی پس از رحلت رسول خدا و در حالی که علی^(ع) و شماری از اصحاب مشغول مراسم خاک سپاری آن حضرت بودند، تعدادی از انصار و مهاجرین در محلی به نام سقیفه بنی ساعده گرد آمدند و در باره جانشینی پیامبر به گفت و گو پرداختند. هر دو گروه با نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم، مدعی بودند که خلافت و جانشینی رسول خدا حق آنان است.

۳- ابوبکر چگونه به خلافت رسید؟

با توجه به اینکه از گذشته میان انصار رقابت و اختلاف وجود داشت، جمعی از حاضران در سقیفه، با ابوبکر که یکی از مهاجرین کهنسال بود، بیعت کردند و بدین ترتیب وی به عنوان خلیفه اول شناخته شد.

۴- چرا حضرت علی^(ع) در ابتدای خلافت ابوبکر سکوت کرد؟

حضرت علی^(ع) با سکوت خود مانع بروز تفرقه و درگیری بین مسلمان شد تا اسلام پایدار بماند

۵- ابوبکر چند سال حکومت کرد؟ و پس از خود چه کسی را به جانشینی انتخاب کرد؟

دو سال حکومت کرد و پس از خود عمر بن خطاب را به جانشینی برگزید

۶- عمر چند سال حکومت کرد و چه مناطقی را تصرف کرد؟

عمر ده سال حکومت کرد و علاوه بر بخش وسیعی از ایران، کشورهای سوریه، لبنان، فلسطین و مصر را نیز فتح کرد.

۷- عثمان چگونه به خلافت رسید و در زمان او اوضاع کشور چگونه بود؟

عثمان، خلیفه سوم، توسط شورای که عمر تعیین کرده بود به خلافت رسید. در زمان او بر خلاف دو خلیفه نخست، زندگی تجملاتی و شیوه اشرافی رواج یافت و اطرافیان و کارگزاران خلیفه با ثروت به دست آمده از فتوحات به خوش گذرانی مشغول شدند.

۸- چرا عثمان بعضی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر را مجازات و تبعید کرد؟

بعضی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر مانند ابوذر، عمار و مالک اشتر را به دلیل آنکه از او و اطرافیانش انتقاد می کردند، مجازات و تبعید کرد.

۹- عثمان چرا و چگونه کشته شد؟

عملکرد اطرافیان خلیفه سوم، نارضایتی گروهی از مسلمانان را برانگیخت. آنان از نقاط مختلف به مدینه آمدند و اعتراض خود را نسبت به عملکرد عاملانش اعلام کردند. امام علی^(ع) تلاش زیادی کرد که مخالفان را آرام کند و مانع بروز درگیری و خونریزی شود، اما سرانجام معترضان خشمگین به خانه خلیفه هجوم بردند و او را کشتند.

۱۰- امام علی^(ع) در کجا به دنیا آمدند؟ و دوران کودکی و نوجوانی او چگونه سپری شد؟

امام علی^(ع) فرزند ابوطالب در کعبه به دنیا آمد. آن حضرت دوران کودکی و نوجوانی را در خانه حضرت محمد^(ص) و تحت تربیت وی بسر برد.

۱۱- چه عاملی سبب شد که پیامبر بدون هیچ آسیبی مکه را به سوی مدینه ترک کند؟

شهامت و فداکاری امام علی^(ع) و خوابیدن در بستر رسول خدا، سبب شد که پیامبر بدون آسیبی از مشرکان، مکه را به سوی مدینه ترک کند.

۱۲- در دوران خلافت سه خلیفه قبلی حضرت علی^(ع) چه می کردند؟

آن حضرت به تفسیر قرآن، تربیت شاگردان و پاسخ گویی به سئوالات دینی مردم می پرداخت. همچنین ایشان به عمران و آبادی و احداث نخلستان ها توجه زیادی داشت.

۱۳- چه زمانی و چرا مردم از امام علی^(ع) خواستند تا خلافت را بر عهده بگیرد؟

پس از کشته شدن عثمان، مردم دریافتند که جامعه اسلامی بی سرپرست مانده است. بسیاری از مهاجرین و انصار خواهان بیعت با علی^(ع) شدند، اما آن حضرت تمایلی به پذیرش خلافت نداشتند. سرانجام با اصرار زیاد مردم، امام علی^(ع) منصب خلافت را پذیرفت.

۱۴- چه عواملی موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان و ثروت اندوزان با علی^(ع) شد؟ و چه جنگهایی را بر آن حضرت تحمیل کردند؟

اصرار علی^(ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت، موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان و ثروت اندوزان شد. این گروه چون اطمینان یافتند که امام به دلخواه آنان عمل نخواهد کرد. به فتنه جویی پرداختند و سه جنگ جمل، صفین و نهروان را بر آن حضرت تحمیل کردند.

۱۵- حضرت علی^(ع) برای جلوگیری از خونریزی میان مسلمانان قبل از شروع جنگ ها چه اقدامی انجام داد؟

از آنجا که امام علی^(ع) هیچ گونه تمایلی به جنگ و خونریزی میان مسلمانان نداشت، کوشید از طریق گفت و گو و نصیحت بیعت شکنان و شورشیان را قانع کند که دست از تفرقه و آشوب بردارند، اما شورشیان اقدام به جنگ کردند.

۱۶- امام علی^(ع) در جنگ جمل چه کسانی را شکست داد؟

امام در جنگ جمل بیعت شکنان را شکست داد.

۱۷- جنگ صفین را توضیح دهید؟

در صفین امام علی^(ع) به مقابله با سپاه معاویه رفت و آنها را ظالمین نامید. پایداری یاران حضرت علی^(ع) به ویژه مالک اشتر آثار شکست بر چهره سپاه ستمگر آشکار ساخت، اما در آخرین لحظات، نیرنگ عمرو عاص مانع پیروزی سپاهیان امام علی^(ع) شد.

۱۸- دلایل بروز فتنه ها و جنگ ها علیه حکومت امام علی^(ع) را بیان کنید.

اصرار امام علی^(ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر - اجرای عدالت - مبارزه با ریاست طلبان ثروت اندوز - خدا ترسی و پرهیزگاری - توجه به آبادانی - پرهیز از ظلم و ستم - صلح طلبی .

۱۹- حضرت علی^(ع) حدود .. ۵ .. سال حکومت کرد.

۲۰- چرا حضرت علی^(ع) کوفه را مرکز خلافت قرار داد؟

برای دفع تهدیدات بیعت شکنان و دشمنان عدالت .

۲۱- مهمترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت حضرت علی^(ع) را نام ببرید؟

۱- ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری

۲- تأکید بر عدالت.

۳- برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

۴- مدارا با مخالفان

۲۲- اشرافی گری چگونه میان مسلمانان شکل گرفت و امام علی^(ع) برای ساده زیستی چه کرد؟

فتوحات مسلمانان اگر چه موجب ورود اسلام به سرزمین پهناوری شد، اما ثروت و غنایم حاصل از فتوحات، سبب ثروت اندوزی و تقویت اشرافی گری در میان عده ای گردید. امام سعی کرد با گفتار و کردار خویش توجه مردم را به ارزش های دینی و سنت پیامبر جلب نماید. خطبه های فراوانی از ایشان در این موضوع باقی مانده است. آن حضرت با زندگی بسیار ساده و به دور از تجملات، الگوی مناسبی برای دیگران بود.

۲۳- چه مواردی سبب شد برخی از افراد متوجه مصمم بودن حضرت علی^(ع) در اجرای عدالت شوند و با وی به دشمنی بپردازند؟

در حکومت امام علی^(ع) تمامی مسلمانان از احترام و حقوق برابر برخوردار بودند. امام در توزیع بیت المال هیچ مسلمانی را بر مسلمان دیگر برتری نمی داد و برای عرب و غیر عرب سهمی یکسان در نظر می گرفت. کسانی که پیش از آن، سهم بیشتری از بیت المال می گرفتند در برابر این شیوه عادلانه امام مقاومت کردند. آنها وقتی پی بردن که حضرت علی^(ع) در اجرای عدالت مصمم است، به دشمنی با ایشان پرداختند.

۲۴- امام علی^(ع) در انتخاب افراد برای حکومت ولایات چگونه عمل می کرد؟

امام افراد را بر پایه شایستگی و لیاقت برای حکومت ولایات برمیگزید و حاضر نبود برای رسیدن به هدف، از اشخاص ناصالح و ستمگر استفاده کند. برخی از یاران علی^(ع) به آن حضرت پیشنهاد می کردند به افرادی که برای حکومت مشکل ایجاد می کنند، مقام بدهد امام می فرمود: "آیا من پیروزی را با ستم بدست آورم".

۲۵- معاویه از چه زمانی حاکم شام بود؟ و شرط وی برای اطاعت از امام علی (ع) چه بود؟

معاویه پسر ابوسفیان که از زمان خلافت عمر حاکم شام (سوریه امروزی) بود، اعلام کرد در صورتی از امام اطاعت می کند که حکومت شام و مصر به او واگذار شود.

۲۶- امام علی (ع) در برابر درخواست حکومت شام و مصر توسط معاویه چه فرمودند؟

فرمودند: "خداوند دوست ندارد که من گمراه کنندگان را یاور خود قرار دهم."

۲۷- برخورد امام علی (ع) با مخالفان و منتقدان چگونه بود؟

امام علی (ع) با مخالفان مدارا می کرد و از انتقادهای آنان ناراحت و خشمگین نمی شد و حتی سهمشان را از بیت المال نیز می پرداخت. امام زمانی با مخالفان برخورد می کرد که آنها دست به شمشیر می بردند.

۲۸- حضرت علی (ع) در چه تاریخی به شهادت رسیدند؟

در ۲۱ رمضان سال ۴۰ هـ-ق

۲۹- چرا امام حسن (ع) ناچار به صلح با معاویه شد؟

بسیاری از یاران و سپاهیان آن حضرت تمایلی به نبرد نداشتند و فقط گروه اندکی آماده جهاد بودند. این در حالی بود که معاویه، با وعده دادن پول و مقام، بسیاری از رؤسای قبایل و حتی یاران نزدیک امام را فریب داده و جذب خود کرده بود.

۳۰- چه عاملی نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت؟

او سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد. عمروعاص یکی از این افراد بود، او به طمع دست یافتن به حکومت مصر به معاویه پیوسته بود، نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت.

۳۱- معاویه بعد از تحمیل صلح بر امام حسن (ع) در .. شام .. به خلافت رسید.

۳۲- معاویه فرزندش .. یزید .. را به جانشینی خود انتخاب و خلافت را .. مورثی .. کرد.

۳۳- سه ویژگی برای حکومت معاویه بنویسید.

- ✓ به دست آوردن قدرت با حيله و نیرنگ
- ✓ عدم وفاداری به صلح با امام حسن (ع)
- ✓ انتخاب یزید به جانشینی

۳۴- زمینه قیام امام حسین (ع) چه بود؟

امام حسین (ع) سالها در کنار پدرش امیر مومنان و برادرش امام حسن (ع) در صحنه جهاد و مبارزه حاضر بود. آن حضرت پس از شهادت برادر، با سخنرانی و نامه های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانه معاویه مبارزه کرد. پس از مرگ معاویه، پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید. ظلم و فساد آشکار یزید در جهان اسلام شهرت داشت.

۳۵- چرا امام حسین (ع) پس از به قدرت رسیدن یزید از مدینه به مکه رفت؟

امام حسین (ع) که نمی خواست با یزید بیعت کند، با خانواده و بستگان خود از مدینه راهی مکه شد. امام قصد داشت که در پناه خانه خدا و با استفاده از ایام حج مردم را برای مخالفت با حکومت ستمکار و فاسد یزید آماده کند.

۳۶- مردم کوفه پس از شنیدن خبر حرکت امام حسین (ع) به سوی مکه چه کردند؟

با نوشتن نامه های فراوان، ایشان را به آن شهر دعوت کردند. امام نخست اعتنایی به آن نامه ها نکرد، اما با اصرار کوفیان، پسر عموی خود مسلم بن عقیل را روانه آنجا کرد. پس از ورود مسلم به کوفه، هزاران نفر با مسلم به نمایندگی از امام حسین (ع) بیعت کردند. امام نیز پس از دریافت نامه مسلم، عازم کوفه شد.

۳۷- یزید پس از شنیدن خبر حرکت امام حسین (ع) چه اقدامی انجام داد؟

عبیدالله بن زیاد را که مردی سنگدل و خونریز بود به حکومت کوفه منصوب کرد.

۳۸- عبیدالله بن زیاد در شهر کوفه چه کرد؟

با ایجاد رعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم بن عقیل را دستگیر و به شهادت رساند. او سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده جنگ با فرزند پیامبر شوند.

۳۹- واقعه عاشورا را توضیح دهید؟

سپاه یزید مانع رسیدن امام و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت را ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا (نینوا) نمودند. لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود، امام حسین (ع) و یارانش را محاصره و در روز عاشورا جنگ را آغاز کردند. امام و یارانش که مرگ در راه عقیده و ایمان را سعادت و زندگی در سایه حکومت ستمگران را تنگ می دانستند، شجاعانه جنگیدند و در راه حق به شهادت رسیدند.

۴۰- چرا قیام کربلا و شهادت امام حسین (ع) نیاز بود؟

نیم قرن پس از رحلت رسول خدا فرد فاسد و گناهکاری چون یزید به عنوان خلیفه مسلمانان به قدرت رسید، نشان می دهد که جامعه اسلامی دچار انحراف بزرگی شده بود. فقط حرکتی عظیم مانند قیام کربلا و شهادت امام حسین (ع) و فرزندان، بستگان و یارانش می توانست از گسترش این انحراف جلوگیری کند.

۴۱- امام حسین (ع) در وصیت نامه خود درباره اهداف قیام خود چه فرمودند؟

"هدف من اصلاح امت جدم رسول الله، امر به معروف و نهی از منکر و پیاده کردن سیره رسول الله و پدرم علی بن ابی طالب است".

۴۲- حضرت .. زینب (س) .. پس از شهادت امام حسین (ع) با سخنرانی های روشنگرانه اهداف قیام کربلا را بر همگان آشکار کرد.

۴۳- قیام کربلا و حادثه عاشورا چه تاثیری بر مردم جهان گذاشته است؟

این قیام تأثیر بسیاری در روحیه ظلم ستیزی مسلمانان به ویژه شیعیان بر جای نهاده است.

۴۴- انگیزه و اهداف امام حسین (ع) از قیام عاشورا چه بود؟

- ✓ جلوگیری از گسترش انحراف در اسلام
- ✓ اصلاح امت رسول الله
- ✓ امر به معروف و نهی از منکر
- ✓ آشکار کردن چهره واقعی حکومت بنی امیه
- ✓ ظلم ستیزی

۴۵- منظور از زنده نگه داشتن قیام اباعبدالله (ع) چیست؟

عمل به دستورات اسلام و اجرای اهداف قیام امام حسین (ع) و درس گرفتن از این قیام و الگو قرار دادن آن.

۱- هنگام ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان، **خسرو پرویز**.. بر ایران حکومت می کرد.

۲- خسرو پرویز دعوت پیامبر را برای قبول اسلام نپذیرفت. صحیح (*) غلط ()

۳- اوضاع ایران در آستانه حمله اعراب چگونه بود؟

الف) رقابت در درون دربار ساسانی بعثت قتل خسرو پرویز به دست پسرش بیشتر شده بود.

ب) شورش فرماندهان روحیه سپاهیان را تضعیف کرده بود.

ج) مردم به دلیل وجود نظام طبقاتی، بی عدالتی و گرفتن مالیاتهای سنگین از حکومت ساسانیان ناراضی بودند.

د) زمینها و مزارع حاصلخیز بر اثر طغیان رودهای دجله و فرات از بین رفته بودند.

ه) قحطی و شیوع بیماری طاعون و وبا اوضاع را بدتر کرده بود.

۴- چه کسی فرمان حمله به مرزهای حکومت ساسانی و امپراتوری روم شرقی را صادر کرد؟

ابوبکر خلیفه اول

۵- در زمان خلافت **عمر** .. بخش اعظم ایران به دست اعراب مسلمان فتح شد.

۶- نبرد قادسیه را توضیح دهید؟

ارتش ساسانی در نبرد قادسیه از سپاه مسلمانان که دارای روحیه بالا و انگیزه بیشتری بودند شکست خوردند. رستم فرخزاد فرمانده سپاه ساسانی

کشته شد و مدتی بعد تیسفون پایتخت ساسانیان با گنجینه ای از غنایم به دست اعراب افتاد.

۷- فرمانده ارتش ساسانی در نبرد قادسیه چه کسی بود؟

رستم فرخ زاد

۸- مسلمانان در چه جنگی ضربه نهایی را بر پیکر ارتش ساسانی وارد کردند؟

جنگ نهاوند

۹- سلسله ساسانی چگونه سقوط کرد؟

ضربه نهایی بر پیکر ارتش ساسانی در نبرد نهاوند وارد شد، به طوری که یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی دیگر نتوانست سپاهی را برای مقابله

با اعراب گردآوری کند. پس از جنگ نهاوند شهرها و ولایات ایران یکی پس از دیگری به تصرف اعراب در آمدند و سرانجام با ورود اعراب به

خراسان یزدگرد سوم به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید و سلسله ساسانی پس از ۴۰۰ سال به پایان رسید.

۱۰- آخرین پادشاه ساسانی که بود؟ و به دست چه کسی به قتل رسید؟

یزدگرد سوم بود و به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید.

۱۱- اوضاع ایران در دوران خلافت امویان (بنی امیه) چگونه بود؟

الف) امویان حکومت را بر پایه خشونت و ظلم بنا نهاده بودند.

ب) اشراف و سران قبایل عرب بر بیشتر ولایات ایران حکومت می کردند.

ج) بنی امیه به قوم و نسب خود، فخرفروشی می کردند.

د) اقوام غیر عرب از جمله ایرانیان را تحقیر می کردند.

ه) ایرانیان اجازه نداشتند مقام و منصب مهم حکومتی داشته باشند.

۱۲- مرکز خلافت امویان کدام شهر بود؟

شام

۱۳- در دوران بنی امیه کدام امامان به شهادت رسیدند؟

امام حسن (ع) - امام حسین (ع) - امام سجاد (ع) - و امام محمد باقر (ع)

۱۴- چرا مردم ایران به مبارزه و مخالفت با حکومت امویان پرداختند؟

چون مردم ایران از ظلم و ستم و قوم گرایی امویان به ستوه آمده بودند و از هر فرصتی برای مخالفت استفاده می کردند.

۱۵- مختار ثقفی در کجا و به خونخواهی چه کسی قیام کرد؟

در کوفه و به خونخواهی امام حسین (ع) و یارانش.

۱۶- عباسیان چگونه به قدرت رسیدند؟

در اواخر حکومت امویان آنها نمایندگانی به نقاط مختلف ایران از جمله خراسان می فرستادند و مردم را به قیام علیه بنی امیه و حکومت یکی از خاندان پیامبر (ص) دعوت می کردند، اما نمی گفت منظورشان چه کسی است ایرانیان مسلمان به ویژه خراسانیان دعوت آنها را پذیرفتند و سرانجام ابومسلم سردار ایرانی در خراسان قیام کرد و امویان را شکست داد و سفاح از خاندان عباسی را به خلافت رساند.

۱۷- خلیفه دوم عباسی که بود؟

منصور

۱۸- ابومسلم موفق شد امویان را شکست دهد و .. سفاح .. از خاندان عباسیان را به خلافت برساند.

۱۹- اقدامات منصور عباسی را بنویسید؟

الف) بنای شهر بغداد

ب) به شهادت رساندن امامان شیعه

ج) به قتل رساندن ابومسلم خراسانی

۲۰- کدام خلفای عباسی امامان شیعه را به زندان انداختند و به شهادت رساندند؟

منصور - هارون الرشید و متوکل

۲۱- آیا خلفای عباسی از ایرانیان برای اداره حکومت استفاده می کردند یا نه؟ توضیح دهید.

بله، خلفای عباسی برعکس امویان از ایرانیان در سمت های مهمی چون وزارت، فرماندهی سپاه و حکومت شهرها استفاده می کردند، که البته بسیاری از آنان سرنوشتی تلخ و ناگواری داشتند.

۲۲- ایرانیانی که به خدمت عباسیان در آمدند چه سرنوشتی پیدا کردند؟

بسیاری از ایرانیانی که به خدمت خلافت عباسی در آمدند، سرنوشتی تلخ و ناگوار داشتند.

۲۳- منصور عباسی ناجوانمردانه .. ابومسلم خراسانی .. را به قتل رساند.

۲۴- برمکیان چه کسانی بودند؟

از خاندان مشهور ایرانی بودند که در زمان خلافت هارون عهده دار وزارت و حکومت ولایات بودند و نفوذ و قدرت فراوانی کسب کرده بودند.

۲۵- سرانجام برمکیان چه بود؟

هارون خلیفه عباسی بر آنها خشم گرفت و دستور داد آنها را از قدرت برکنار و زندانی کنند و به قتل برسانند.

۲۶- تفاوت و شباهت بین حکومت عباسیان و امویان چه بود؟

تفاوت: امویان قوم گرا بودند در صورتیکه عباسیان اینگونه نبودند.

شباهت: هر دو ظالم بودند و به ناحق حاکم شده بودند، حکومتشان مورثی بود و اشراف گرا بودند.

۲۷- ضعف و تجزیه قلمرو عباسیان از چه زمانی شروع شد؟

در قرن سوم هجری، خلافت عباسیان رو به ضعف نهاد. در چنین شرایطی بود که به تدریج حکومت هایی در نقاط مختلف ایران شکل گرفت و تجزیه قلمرو پهناور خلافت آغاز شد.

۲۸- نخستین ایرانی که به اسلام مشرف شد چه کسی بود؟

سلمان فارسی

۲۹- نقش سلمان فارسی در جنگ احزاب (خندق) چه بود؟

او پیشنهاد کرد برای دفاع از شهر مدینه خندقی حفر کنند.

۳۰- پیامبر (ص) در باره سلمان چه فرموده اند؟

سلمان از اهل بیت ماست.

۳۱- چند تن از یاران با وفای حضرت علی (ع) را نام ببرید؟

سلمان - مقداد - ابوذر و عمار

۳۲- حاکمان ایرانی یمن چه زمانی مسلمان شدند؟

در زمان رسول خدا به مدینه رفتند و به دین اسلام ایمان آوردند.

۳۳- ایرانیان چگونه به دین اسلام گرایش پیدا کردند؟

پس از درک پیام اسلام، داوطلبانه این دین را پذیرفتند.

۳۴- دلیل علاقه ایرانیان به اسلام چه بود؟

پیام اسلام برابری و برادری بود، این پیام برای مردم ایران که از امتیازات طبقاتی اشراف ناخشنود بودند، جذابیت فراوانی داشت. علاوه بر آن، اخلاق و رفتار پیامبر (ص) و امامان شیعه، نقش مهمی در علاقه مندی ایرانیان به دین اسلام داشت.

۳۵- چرا ایرانیان علاقه و ارادت خاصی به حضرت علی (ع) و فرزندان او پیدا کردند؟

چون آن حضرت در دوران حکومت خود هیچ برتری و امتیازی برای اعراب نسبت به غیر اعراب در نظر نمی گرفت.

۳۶- حضور کدام امامان بزرگوار در ایران، تاثیر زیادی بر توجه و گرایش مردم ایران به دین اسلام گذاشت؟

امام رضا (ع) و خواهرش حضرت معصومه (ع) و برادرش حضرت شاه چراغ (ع) و دیگر امامزادگان.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس دوازدهم (عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی) تهیه کننده علی ندافی

۱- چه عاملی نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی داشت؟

پس از یک قرن فرامانروایی، خلافت عباسیان ضعیف شد و خلفا نمی توانستند قلمرو پهناور خود را به خوبی اداره کنند از این رو، شرایط مناسبی برای تشکیل سلسله های ایرانی به وجود آمد. این سلسله ها نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی داشتند.

۲- مهمترین سلسله های ایرانی که در بین قرنهای سوم تا پنجم هجری بر بخشهایی از ایران حکومت می کردند را نام ببرید؟

سلسله های طاهریان- صفاریان- علویان- سامانیان - آل بویه

۳- بنیانگذار سلسله طاهریان چه کسی بود؟

طاهر ذوالیمینین

۴- موسس سلسله سامانیان چه کسی بود؟

امیر اسماعیل سامانی

۵- موسس سلسله صفاریان که بود؟ و با کمک چه کسانی به حکومت رسید؟

یعقوب لیث، با پشتیبانی مردم سیستان به خصوص عیاران به قدرت رسید.

۶- بنیانگذار کدام سلسله ها بدون اجازه خلفای عباسی حکومت خود را برپا کردند؟

طاهریان- صفاریان- علویان- سامانیان- آل بویه

۷- کدامیک از سلسله های زیر ریشه و تبار ایرانی نداشتند؟

الف) آل بویه () ب) علویان طبرستان (*) ج) صفاریان () د) سامانیان ()

۸- رابطه سلسله های طاهریان و سامانیان با خلفای عباسی چگونه بود؟

این دو سلسله روابطی دوستانه با خلافت عباسیان برقرار کردند و امیران این سلسله ها معمولاً نسبت به خلفا اظهار وفاداری و فرمانبری می کردند.

۹- روابط صفاریان با خلفای عباسی چگونه بود؟

روابط صفاریان با خلافت عباسی خصمانه بود.

۱۰- اقدامات یعقوب لیث را بنویسید؟

حکومت طاهریان را برانداخت- به عراق لشکر کشی کرد و قصد داشت بغداد را تصرف کند ولی شکست خورد ولی بر اثر بیماری و مرگ فرصت جبران این شکست را پیدا نکرد.

۱۱- چرا خلفای عباسی دشمن علویان طبرستان بودند؟

چون علویان پیرو مذهب شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی شناختند.

۱۲- روابط سلسله آل بویه با عباسیان چگونه بود؟

روابط آنها به گونه ای دیگر بود، چون آل بویه بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه خود گرفتند.

۱۳- کدام سلسله ایرانی بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه خود گرفتند؟

سلسله آل بویه

۱۴- آل بویه پیرو چه مذهبی بودند و در دوران حکومت آنها چه چیزی مورد توجه قرار گرفت؟

پیرو مذهب شیعه بودند و در دوران حکومت آنها، معارف و فرهنگ شیعه در ایران مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت.

۱۵- به دستور فرمانروایان آل بویه چه کارهایی انجام شد؟

به دستور فرمانروایان آل بویه حرم مطهر امامان^(ع) در نجف، کربلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم عید غدیر و مجالس سوگواری امام حسین^(ع) با شکوه برگزار می شد.

۱۶- کدامیک از سلسله های زیر مذهب شیعه داشتند؟

الف) آل بویه () ب) علویان طبرستان () ج) طاهریان () د) گزینه الف و ب (*)

۱۷- ایرانیان مسلمان در تاسیس و گسترش کدام علوم پیشگام بودند؟

معارف اسلامی - علوم انسانی - علوم تجربی - هنر و ادبیات

۱۸- اقدامات مهم علمی و فرهنگی ایرانیان در قرون نخست هجری چه بود؟

کتابهای زیادی تدوین کردند- دانشمندان مسلمان ایرانی در رشته های مختلف خوش درخشیدند- قواعد صرف و نحو و دستور زبان و ادبیات عربی را تدوین کردند- انتقال برخی از میراث ادبی و تاریخی ایران باستان به جامعه اسلامی بود.

۱۹- کدام سلسله ایرانی نقش چشمگیری در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی داشتند؟ چرا؟

سامانیان و آل بویه بودند. چون بیشتر فرمانروایان این سلسله ها به علم و ادب علاقه مند بودند و ارزش و احترام زیادی به عالمان، دانشمندان و ادیبان قائل بودند.

۲۰- کدام وزیران سامانی در شمار عالمان و ادیبان نامدار قرار داشتند؟

جیهانی و بلعمی از وزیران سامانیان

۲۱- پس از ورود اسلام به ایران تا مدتها .. عربی .. زبان اداری ایران بود.

۲۲- شاعران معروف دوره سامانی را نام ببرید؟

رودکی (پدر شعر فارسی) و فردوسی

۲۳- از قرن سوم هجری به بعد در نتیجه علاقه کدام حکومتها به فرهنگ و زبان ایرانی، رونق ادبیات فارسی آغاز شد؟

صفاریان و سامانیان

۲۴- فردوسی در اواخر حکومت .. سامانیان .. سرودن شاهنامه را آغاز کرد.

۲۵- کدام آرامگاه ها جلوه شکوهمند میراث معماری ایرانی-اسلامی به شمار می روند؟

آرامگاه امیر اسماعیل سامانی در بخارا و آرامگاه قابوس و شمگیر در گنبد کاووس

۲۶- از نخستین جلوه های مهم معماری ایرانی-اسلامی .. مساجد .. بودند.